

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

U 23/2021 vp Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi miesten ja naisten samapalkkaisuuden periaatteen soveltamisen lujittamisesta palkkauksen läpinäkyvyyden ja täytäntöönpanomekanismien avulla (palkka-avoimuusdirektiivi)

Pyydettyä asiantuntijalausuntona lausun seuraavaa:

Elinkeinoelämän keskusliitto EK ei kannata U-kirjelmässä 23/2021 selostetun neuvottelutuloksen hyväksymistä. Vaikka direktiiviesityksen sisältö on muuttunut eräiltä osin käsittelyn kuluessa, neuvottelutulos sisältää edelleen samat keskeiset ongelmat, jotka toimme esille 1.6.2021 päivätyssä lausunnossamme työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle. Tärkeimmät perustelut kannallemme ovat lyhyesti seuraavat:

- Palkkaläpinäkyvyydestä ei ole tarpeen säätää EU-tasolla. Palkkojen läpinäkyvyyttä ja samapalkkaisuutta voidaan edistää parhaiten kansallisilla toimilla, joiden osalta on kuitenkin välttämätöntä ottaa huomioon myös EU-tason sääntely, kuten EU:n tietosuoja-asetus. Samapalkkaisuus ja palkkasyrjintä ovat eri asioita kuin naisten ja miesten keskiansioihin perustuva palkkaero Sukupuolten välisen keskimääräisen ansioeron kaventamisessa tulisi keskittyä sen perussyhyn eli työmarkkinoiden sukupuolisegregaatioon.
- Direktiiviehdotuksen oikeusperusta on mielestämme riittämätön. Direktiiviehdotuksessa on tasa-arvo-oikeudellisten artiklojen lisäksi yleisiä työoikeudellisia, prosessi-oikeudellisia ja rikosoikeudellisia artikloja. Direktiiviehdotuksen oikeusperusta vaikuttaa merkittävästi sen käsittelyyn muun muassa EU:n toimielimissä.
- Direktiiviehdotus puuttuisi toteutuessaan huomattavalla tavalla työehtosopimusosapuolten sopimiskompetenssiin. Muun muassa palkkauksen rakenne sekä työn vaativuusjärjestelmien ja palkanosien määräytyminen kuuluvat työehtosopimusosapuolten välillä neuvoteltaviin asioihin. Työehtosopimusosapuolet ottavat luonnollisesti neuvotteluissaan huomioon myös syrjintäkiellot. Direktiivi voisi johtaa merkittäviin vaikeuksiin ja häiriöihin suomalaisissa työmarkkinasuhteissa ja -neuvotteluissa.
- Direktiiviehdotus edellyttäisi toteutuessaan huomattavia, osittain erittäin byrokraattisia ja suomalaiseen oikeusjärjestelmään sopimattomia muutoksia tasa-arvolakiin ja muuhun Suomen lainsäädäntöön. Hallinnollinen taakka lisääntyisi merkittävästi erityisesti muissa kuin pienissä yrityksissä. Direktiiviesityksen mukainen raportointivelvollisuus eroaa huomattavasti Suomen tasa-arvolaisissa säädetystä eikä sovi suomalaiseen työmarkkinakäytäntöön ja sääntelyyn.

Kunnioittavasti

Markus Äimälä
lakiasiainjohtaja, EK